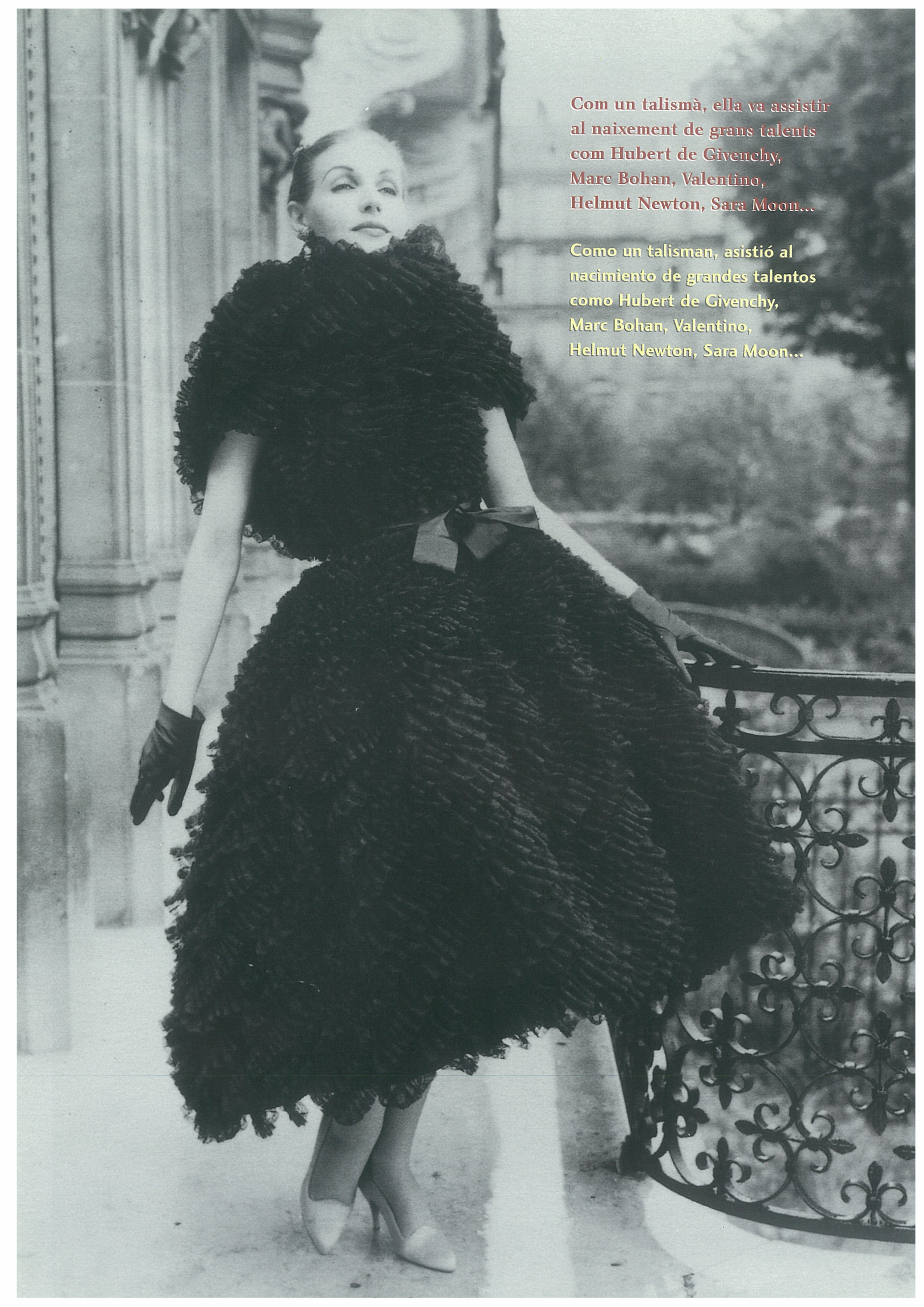

Com un talismà, ella va assistir
al naixement de grans talents
com Hubert de Givenchy,
Marc Bohan, Valentino,
Helmut Newton, Sara Moon...

Como un talisman, asistió al
nacimiento de grandes talentos
como Hubert de Givenchy,
Marc Bohan, Valentino,
Helmut Newton, Sara Moon...

TEXTOS: Catherine Ormen

Homenatge a Denise Sarraut

Homenaje a Denise Sarraut

Quan es pregunta a Denise Sarraut sobre les raons del seu èxit, ella l'atribueix rient, a l'atzar, per carambola, a les casualitats de la vida, així com a la blancor de la seva pell... Un color de liri, és veritablement, una pal·lidesa natural, que fa joc –per sort!– amb uns ulls d'un blau intens i amb una boca escarlata. Quan se li pregunta per què se l'ha oblidada, ella contesta, sempre rient, que les maniquins no existien per elles mateixes. Deixaven el seu cos als modistes, els facilitaven la seva tasca –per exemple, damunt d'elles no calia realitzar antiestètiques pinces al pit–, elles donaven vida als vestits, i a més es prestaven als jocs dels fotògrafs. En resum, elles només eren un seguit d'imatges, i a diferència d'avui dia, no eren mai identificables com a persona.

La personalitat és fantàstica, la carrera atípica. Llevat de la seva bellesa

Cuando uno pregunta a Denise Sarraut sobre las razones de su éxito, lo atribuye sonriendo, al azar, por carambola, a las casualidades de la vida, así como a la blancura de su piel... Un color de lirio, es verdaderamente una palidez natural, que combina –¡por suerte!– con unos ojos de un azul intenso y con una boca escarlata. Cuando uno le pregunta por qué se la ha olvidado, contesta, siempre sonriendo, que las maniqués no existen por sí mismas. Dejaban sus cuerpos a los modistos, les facilitaban su tarea –por ejemplo, encima de ellas no hacía falta realizar antiestéticas pinzas en el pecho–, daban vida a los vestidos y, además, se prestaban al juego de los fotógrafos. En resumen, no eran más que una sucesión de imágenes y, contrariamente a hoy, nunca eran identificables como persona.

La personalidad es fantástica, la carrera atípica. A parte de su belleza excepcional y su sonrisa enigmática que nunca revela sus emociones, cuatro particularidades distinguen a Denise Sarraut.

54

excepcional i el seu somriure enigmàtic que mai revela les seves emocions, quatre particularitats distingeixen Denise Sarrault. Primera: l'endemà de la Segona Guerra mundial, a l'època en què França havia retrobat la seva posició hegemònica en el camp de la creativitat i del luxe, aquesta ciutadana del món fou, en tots els continents, l'ambaixadora fervent de l'elegància francesa –només els francesos poden ignorar-la encara–. Segona: el seu èxit s'ha confirmat

Primera: el día siguiente de la Segunda Guerra mundial, cuando Francia había recuperado su posición hegemónica en el campo de la creatividad y del lujo, esta ciudadana del mundo fue, en todos los continentes, la embajadora ferviente de la elegancia francesa –sólo los franceses pueden aún ignorarla–. Segunda: su éxito se ha confirmado a una edad en la que, normalmente, las demás se eclipsan. Tercera: como un talismán, asistió al nacimiento de grandes talentos como Hubert de Givenchy, Marc Bohan,

a una edat en què, normalment, les altres s'eclipsen. Tercera: com un talismà, ella va assistir al naixement de grans talents com Hubert de Givenchy, Marc Bohan, Valentino, Helmut Newton, Sara Moon, ella va imposar a Verouchka com la nova musa dels anys 60 i encoratjà l'intel·ligent Tyen a introduir-se en el serrall dels maquilladors. En definitiva, la seva dedicació a la moda va ser la d'una vida sencera.

Somriure discret remarcant per una arruga sarcàstica, misteriosa distància de la mirada, els arcs de les celles alts, nas recte i fi, pal·lidesa extrema, així ens apareixia aquesta cara. Mesures ideals, cames llargues, membres fins completaven el conjunt que seria gairebé banal per una model si oblidéssim mencionar el sorprenent aspecte de Denise Sarraut. Encant i elegància sense amanerament ni afectació, indolència sense deixadesa, flexibilitat sense lascívia, orgull sense arrogància, majestat sense el seu aspecte teatral, i això, siguin quines siguin les circumstàncies, amb sabatilles i vestit de carrer o amb sabates i vestit de nit, sobre un pòdium darrera un objectiu fotogràfic o com una turista de visita al país dels Zulús. En resum, la bellesa.

El 1947, Christian Dior triomfa amb el seu New Look. Denise Sarraut comença la seva carrera en el mateix moment en què la imatge de la feminitat s'estableix en una perfecció inaccessible. Les dones, frustrades per les privacions infligides per la guerra, es mostren àvids de luxe, de frivolitat, de feminitat. Desitgen somniar.

Valentino, Helmut Newton, Sara Moon, ella impuso a Verouchka como la nueva musa de los años 60 y animó al inteligente Tyen a introducirse en el serrallo de los maquilladores. En definitiva, su dedicación a la moda fue la de toda una vida.

Sonrisa discreta remarcada por una arruga sarcástica, misteriosa mirada distante, los arcos de las cejas altos, nariz recta y fina, palidez extrema, así se nos

aparecía ese rostro. Medidas ideales, piernas largas y miembros finos completaban el conjunto que sería casi banal para una modelo si olvidásemos mencionar el sorprendente aspecto de Denise Sarraut. Encanto y elegancia sin amaneramiento ni afectación, indolencia sin dejadez, flexibilidad sin lascivia, orgullo sin arrogancia, majestuosidad sin teatralidad, y todo ello, sean cuales sean las circunstancias, con zapatillas y vestido de calle o con zapatos y vestido de noche, sobre un podio, detrás de un objetivo fotográfico o como una turista de visita al país de los zulúes. En resumen, la belleza.

En 1947, Christian Dior triunfa con su New Look. Denise Sarraut empieza su carrera en el mismo momento en el que la imagen de la feminidad se establece en una perfección inaccesible.

Las mujeres, frustradas por las privaciones infligidas por la guerra, se muestran ávidas de lujo, de frivolidad, de feminidad. Desean soñar. Dior —y los demás— les proporcionan las respuestas que ellas esperan: se encuentran nuevamente subyugadas por las delicias de la moda, encerradas en el dogal de la indumentaria, que evoluciona al ritmo de sus actividades.

LA DEDICACIÓ DE DENISE
SARRAULT A LA MODA VA SER
LA D'UNA VIDA SENCERA.

LA DEDICACIÓN DE DENISE
SARRAULT A LA MODA FUE LA
DE TODA UNA VIDA.

54: Hotel Ritz, Paris, 1961. Revista Vogue.
Fotografía: Helmut Newton.

54: Hotel Ritz, París, 1961. Revista Vogue.
Fotografía: Helmut Newton.

Dior –i els altres– els proporcionen les respostes que elles esperen: es troben novament subjugades per les delícies de la moda, tancades en el dogal de la indumentària que evoluciona al ritme de les seves activitats.

Els modistes dibuixen una silueta fràgil, adornada sumptuosament.

Aquests vestits, diu

Denise, tenen una influència innegable sobre el cos. Posar-se un vestit de Dior –ella presentarà les seves creacions a totes les capitals– és una

experiència molt particular: encara se'n recorda de la famosa línia "H" que aixafava deliberadament el pit... Portar les creacions de Lanvin –com havia fet al principi– o de Givenchy, proporcionen altres sensacions, més llibertat per al cos, més comoditat pels moviments. En el cas de Balenciaga, hi ha encara una altra experiència: la de la rigorositat i una increïble austeritat, sempre jugant amb un gran sentiment de justesa. A més, Denise portarà durant molt temps un dels únics regals que no havia rebut mai d'un modista, un vestit sac, característic de l'obra de Balenciaga, que l'acompanyarà per tot arreu. El vestit transforma el cos, és evident. Imprimeix la seva pròpia arquitectura damunt una superfície viva, modela el cos i determina la seva estètica al gust de la fantasia dels modistes. Denise ho sap molt bé, ella que durant molt temps ha personificat l'arquetipus de la dona ideal, ídol misteriós que els modistes han somniat, dona que han vestit.

La model, sense la qual la roba per bonica que sigui no és més que un objecte mort, un conjunt de teles

LES DONES, FRUSTRADES PER LES
PRIVACIONS INFLIGIDES PER LA
GUERRA, ES MOSTREN ÀVIDES DE
LUXE, DE FRIVOLITAT, DE
FEMINITAT.

Los modistos dibujan una silueta frágil, adornada suntuosamente. Estos vestidos, dice Denise, tienen una influencia innegable sobre el cuerpo. Ponerse un vestido de Dior –ella presentará sus creaciones en todas las capitales– es una experiencia muy particular: aún se acuerda de la famosa línea "H" que aplastaba deliberadamente el pecho...

Llevar las creaciones de Lanvin –como había hecho al principio– o de Givenchy, proporcionan otras sensaciones, más libertad para el cuerpo, más comodidad para los movimientos. En el caso de Balenciaga, hay aún otra experiencia: la del rigor y una increíble austeridad, siempre jugando con un gran sentimiento de justedad. Además, Denise llevará durante mucho tiempo uno de los únicos regalos que no había recibido jamás de un modisto, un vestido saco, característico de la obra de Balenciaga, que la acompañará a todas partes. El vestido transforma el cuerpo, es evidente. Imprime su propia arquitectura encima de una superficie viva, modela el

cuerpo y determina su estética al gusto de la fantasía de los modistos. Denise lo sabe muy bien, ella que durante mucho tiempo ha personificado el arquetipo de mujer ideal, ídolo misterioso con el que los modistos han soñado, mujer a la que han vestido.

La modelo, sin la cual la ropa, por bonita que sea, no es más que un objeto muerto, un conjunto de telas reunidas en un cierto orden, tiene que impregnarse ante todo del espíritu de la colección, seguir la línea del vestido y comprender su constitución para adaptar mejor su cuerpo a él. Pero a esta exigencia se

LAS MUJERES, FRUSTRADAS POR LAS
PRIVACIONES INFLIGIDAS POR LA
GUERRA, SE MUESTRAN ÁVIDAS DE
LUJO, DE FRIVOLIDAD, DE
FEMINIDAD.

55: Primera col·lecció de Valentino. Giorgio, Denise i Valentino. Roma, 1959-60. Fotografia: Licio d'Aloisio.

55: Primera colección de Valentino. Giorgio, Denise y Valentino. Roma, 1959-60. Fotografía: Licio d'Aloisio.

reunides en un cert ordre, primer de tot ha d'impregnar-se de l'esperit de la col·lecció, seguir la línia del vestit i comprendre la seva constitució per adaptar-hi millor el seu cos. Però a aquesta exigència se n'hi afegeix una altra, encara més complexa: tot donant-li vida, la model té el deure de desaparèixer en benefici de les creacions de la costura. Tant sobre un pòdium, com per a una fotografia, la regla és la mateixa. Impulsada de sobte davant l'escena, Denise Sarrault diu que es comporta del tot natural en situacions on d'altres havien après la pausa afalagadora, el pas treballat, el cuidat somriure provocador. Per a ella, la moda no és un espectacle que s'hagi d'exagerar a base de curvatures, contorsions o èmfasi, sinó més aviat un moment de perfecta elegància, un instant privilegiat en el que la model ha de romandre austera. Aquesta actitud és una constant. És el denominador comú de totes les fotografies, cosa que explica també que Denise pugui treballar per a tants i amb tantes personalitats diferents, modistes o fotògrafs Denise és sempre Denise. I Denise és respectada per ella mateixa, per la seva simple bellesa, per aquesta manca de signe particular que fa que ella pugui ser tant el model de Jeanloup Sieff, com de Helmut Newton, Kublin, Elisabeth Novick o Jimmy Moore. Això explica també que pugui treballar en ambients completament diferents, des dels més seriosos als més delirants, amb David Montgomery, per exemple, que la fa posar amb Warhol i Liechtenstein, o també amb Ica Villander que treballa en el Berlín decadent dels anys 60.

DENISE ÉS RESPECTADA PER ELLA
MATEIXA, PER LA SEVA SIMPLE
BELLESA, PER AQUESTA MANCA DE
SIGNE PARTICULAR QUE FA QUE ELLA
PUGUI SER TANT EL MODEL DE
JEANLOUP SIEFF, COM DE HELMUT
NEWTON, KUBLIN, ELISABETH NOVICK
O JIMMY MOORE.

añade otra, aún más compleja: a pesar de darles vida, la modelo tiene el deber de desaparecer en beneficio de las creaciones de la costura. Tanto sobre el podio, como para una fotografía, la regla es la misma. Impulsada de repente a la escena, Denise Sarrault asegura que se comporta de forma natural en situaciones donde otras habían aprendido la pausa halagadora, el paso trabajado, la cuidada sonrisa provocadora. Para ella, la moda no es un espectáculo en el que se haya de exagerar a base de curvaturas,

contorsiones o énfasis, sino más bien un momento de perfecta elegancia, un instante privilegiado en que la modelo ha de permanecer austera. Esta actitud es una constante. Es el denominador común de todas las fotografías, lo que también explica que

Denise pueda trabajar para tantas y con tantas personalidades diferentes, modistos o fotógrafos. Denise es siempre Denise. Y Denise es respetada por ella misma, por su sencilla belleza, por esa ausencia de signo particular que la convierte tanto en la modelo de Jeanloup Sieff, como en la de Helmut Newton, Kublin, Elisabeth Novick o Jimmy Moore. Ello explica que pueda trabajar en ambientes completamente diferentes, de los más serios a los más delirantes, con David Montgomery, por ejemplo, que la hace posar con Warhol y Liechtenstein, o también con Ica Villander que trabaja en el Berlín decadente de los años 60. Cada fotógrafo, cada experiencia, procura una nueva sorpresa. Denise se presta a ello, virgen de cualquier prejuicio, exenta de cualquier

DENISE ES RESPECTADA POR ELLA
MISMA, POR SU SENCILLA BELLEZA,
POR ESA AUSENCIA DE SIGNO
PARTICULAR QUE LA CONVIERTE
TANTO EN LA MODELO DE JEANLOUP
SIEFF, COMO EN LA DE HELMUT
NEWTON, KUBLIN, ELISABETH
NOVICK O JIMMY MOORE.

Cada fotògraf, cada experiència, ocasiona una nova sorpresa. Denise s'hi presta, verge de qualsevol prejudici, exempta de qualsevol conformisme, enemiga de qualsevol condicionant.

La seva vida és reparteix entre les presentacions de moda –de les quals, la d'Hubert de Givenchy, potser representa l'únic veritable punt d'ancoratge–, els viatges per tot el món al servei del luxe i la creativitat francesa i les sessions de fotografia per Europa, Austràlia i el continent americà. Encara vindran, una mica més tard, l'organització de desfilades, les cròniques de moda i fins i tot la creació de capells amb els "Moody Hats" i ben aviat amb tota una línia de vestits concebuts segons el mateix principi: a la imatge del seu inventor, Jean Paul Najar, aquests accessoris i aquests vestits tenen el do d'estar fora del corrent, atemporals i d'una elegància especial. Varen ésser –i és un fet estrany en la història de la moda– dedicats a Denise, la seva inspiradora.

Denise és nòmada. És una dona alliberada que gaudeix de la seva llibertat, una cigala que assaboreix el present sense preocupar-se del futur. Sempre marxant cap a l'aventura, ella participa en els fantàstics viatges organitzats per la Cambra Sindical de la Costura. L'any 1950, per exemple, Denise es dedica durant més de dos mesos a recórrer l'Àfrica del Sud i Rodèsia. Per tot arreu, la multitud acull alegrement aquests magnífics francesos, però ningú es preocupa de la intenció: ni perruquer, ni maquillador... Dificilment

conformismo, enemiga de cualquier condicionante.

Su vida se reparte entre las presentaciones de moda –de las cuales, las de Hubert de Givenchy, quizá representan el único verdadero punto de anclaje–, los viajes por todo el mundo al servicio

del lujo y la creatividad francesa y las sesiones de fotografía por Europa, Australia y el continente americano. Aún vendrán, un poco más tarde, la organización de desfiles, las crónicas de moda e incluso la creación de sombreros con los "Moody

Hats" y muy pronto con toda una línea de vestidos concebidos según el mismo principio: a la imagen de su inventor, Jean Paul Najar, estos accesorios y estos vestidos tienen el don de estar fuera de lo corriente, fuera de tiempo y de una elegancia especial. Fueron –y es un hecho extraño en la historia de la moda– dedicados a Denise, su inspiradora.

Denise es nómada. Es una mujer liberada que disfruta de su libertad, una cigarra que saborea el presente sin preocuparse del futuro. Siempre dispuesta hacia la aventura, participa en los fantásticos viajes organizados por la Cámara Sindical de la Costura. En el año 1950, por ejemplo, Denise se dedica durante más de dos meses a recorrer África del Sur y Rodesia. Por todas partes, la multitud acoge alegremente a estos magníficos franceses, pero nadie se preocupa de la intención: ni del peluquero, ni del maquillador...

¡Difícilmente imaginable hoy día! Se trata de arreglarse sola y la representación es permanente: sobre un podio, pero también en una gala o en medio del

DENISE ÉS NÒMADA. ÉS UNA
DONA ALLIBERADA QUE
GAUDEIX DE LA SEVA
LLIBERTAT, UNA CIGALA
QUE ASSABOREIX EL PRESENT
SENSE PREOCUPAR-SE
DEL FUTUR.

DENISE ES NÓMADA. ES UNA
MUJER LIBERADA QUE DISFRUTA
DE SU LIBERTAD, UNA CIGARRA
QUE SABOREA EL PRESENTE SIN
PREOCUPARSE DEL FUTURO.

57

imaginable avui dia! Es tracta d'arreglar-se sola i la representació és permanent: sobre un pòdium, però també en una gala o en mig del camp, l'obra es representa fora del recinte del teatre. Els seus pentinats són simples i la seva cara tan particular l'eximeix de les llargues sessions de maquillatge. Denise viatja sempre amb vestits jaqueta –sobretot amb els petits vestits jaqueta de Chanel–, confortables, discrets i paradoxalment tan singulars. Ella en té uns quants, un de blau marí amb botons daurats

campo, la obra se representa fuera del recinto del teatro. Sus peinados son sencillos y su cara tan particular la exime de las largas sesiones de maquillaje. Denise viaja siempre con trajes chaqueta –sobre todo con los pequeños trajes chaqueta de Chanel–, cómodos, discretos y paradójicamente tan singulares. Tiene varios, uno azul marino con botones dorados y otro rojo “bombero” de punto, en canalé. Ella que tanto soñaba en tener diamantes y una gibelina, se contentó con un abrigo de piel de guanaco, de Chanel, y se quedó

57: Jardin des Modes, “a la manera de Chanel”. Montecarlo, 1960. Fotografía: Jeanloup Sieff.

57: Jardin des Modes, “a la manera de Chanel”. Montecarlo, 1960. Fotografía: Jeanloup Sieff.

i un vermell "bomber" de canalé. Tant que somniava tenir diamants i una gibelina, es va acostar amb un abric de pell de guanac, de Chanel, i va quedar enamorada d'una levita creuada, molt simple, de tweed color de bruc. Més endavant, va descobrir Yves Saint Laurent. Són els seus vestits favorits, la seva indumentària de cada dia que conjugava amb sabates planes, les que ella prefereix. Però, més d'una vegada al dia, Denise pot renovar totalment la seva aparença, canviar la seva roba interior (com els seus enagos estampats de lleopard!) per la indispensable faixa o l'afalagadora cotilla amb l'única finalitat de transformar-se en papallona de nit posada damunt uns talons ben alts. És clar que la manera de caminar canvia, igual que disminueix l'amplitud dels gests, però això sí, el capteniment

prendada de una levita cruzada, muy simple, de tweed color brezo. Más adelante, descubrió a Yves Saint Laurent. Son sus vestidos favoritos, su indumentaria de cada día que combinaba con zapatos planos, los que ella prefirió. Pero, más de una vez al día, Denise puede renovar totalmente su apariencia, cambiando su ropa interior (como sus enaguas estampadas de leopardo!) por la indispensable faja o el halagador corsé con la única finalidad de transformarse en mariposa de noche encima de unos tacones muy altos. Está claro que la manera de caminar cambia, igual que disminuye la amplitud de los gestos, pero eso sí, el movimiento de la cabeza y la expresión de la cara son los mismos incondicionalmente. Aún sometándose a las exigencias propias de cada uno de los modelos y de cada estilo que le son impuestos, ella conserva su pose

del cap i l'expressió de la cara són els mateixos incondicionalment. Tot i sotmetre's a les exigències pròpies de cadascun dels models i de cada estil que li són imposats, ella conserva el seu posat admirable. Denise és Denise, fins i tot quan l'any 1964 desfila, en el primer "topless bathing-suit" de Rudy Garnerich. Icona llunyana, naturalment "satinada", no afegeix res que pugui sonar fals. Ella sap romandre fidel a ella mateixa, allà on les altres fingeixen exageradament. És per això, que a una edat en què les altres ja es deixen de banda, ornada per la seva enlluernadora blancor, flemàtica però somrient, Denise Sarraut manté a distància a les més joves.

Actualment, Denise Sarraut es vesteix d'ombra. Tant a l'estiu com a l'hivern, sembla indiferent a les variacions de la moda. El seu etern impermeable embolica els amples colls alts, els ajustats pantalons elàstics, o les increïbles creacions d'Issey Miyaké. S'encasqueta un senzill feltre que ombrreja la seva pal·lidesa, perfila sempre els seus llavis de color escarlata. Una immensa bossa a l'espalla, en totes les circumstàncies, enarbora les seves Reebok als peus, perquè li donen ales, i a més sempre se'n riu de les convencions burgeses. El seu aspecte continua essent el d'una eterna adolescent, però amb la gràcia i la noblesa del cor.

admirable. Denise es Denise, incluso cuando en el año 1964 desfila, en el primer "topless bathing-suit" de Rudy Garnerich. Icono lejano, naturalmente "satinada", no añade nada que pueda sonar a falso. Sabe permanecer fiel a sí misma, allá donde las otras fingen exageradamente. Es por esto que, a una edad en que las otras ya se dejan de lado, adornada por su deslumbrante blancura, flemática pero sonriente, Denise Sarraut mantiene a distancia a las más jóvenes.

Actualmente, Denise Sarraut se viste de sombra. Tanto en verano como en invierno, parece indiferente a las variaciones de la moda. Su eterno impermeable envuelve los anchos cuellos altos, los ajustados pantalones elásticos, o las increíbles creaciones de Issey Miyaké. Se encasqueta un sencillo fieltro que sombrea su palidez, se perfila siempre sus labios de color escarlata. Un inmenso bolso colgado del hombro, en todas las circunstancias, enarbola sus Reebok en los pies, porque le dan alas, y además siempre se ríe de las convenciones burguesas. Su aspecto continúa siendo el de una eterna adolescente, pero con la gracia y la nobleza del corazón.

58: Denise amb les models de Balenciaga i de Givenchy, al P. J. Clarke, Nova York, 1956.
Fotografia: Hale Haberman

58: Denise con las modelos de Balenciaga y de Givenchy, en el P. J. Clarke, Nueva York, 1956.
Fotografía: Hale Haberman

59: Hotel Ritz, París, 1961. Revista Vogue.
Fotografia: Helmut Newton.

59: Hotel Ritz, París, 1961. Revista Vogue.
Fotografía: Helmut Newton.